

УВОДНА РЕЧ

„Да л' има већеї срама и сїида неї' своме дейейу не даїи вида”, на време нас је упозорио лекар, хуманиста и песник Јован Јовановић Змај.

После шездесет пет година од победе над фашизмом, морамо себи признати да су генерације младих, и не само оне, остале недовољно едуковане. Оне о Холокаусту не знају готово ништа. Међу испитним питањима на пријемном испиту за социологију (на једном од наших факултета) било је и питање о томе како се зове масовно убијање Јевреја које су починили нацисти у Другом светском рату. Несхватљиво и поражавајуће мали број кандидата је одговорио „Холокауст”. Генерално, мало се зна да је Холокауст био најмонструознији злочин XX века, да се догодио у времену када се помрачио ум европске цивилизације, оне цивилизације којој сви припадамо и на коју смо сви тако поносни. Уништење свих припадника јеврејског народа, без обзира на године старости, пол, здравствено стање, занимање, звање и политичко убеђење представља једну од главних стремљења чудовишне суштине нацистичке идеологије. Чињеница да су били Јевреји била је довољна да буду убијани сви припадници овог народа, и стари и млади, они који су били при крају животног века, новорођенчад, па и нерођена деца.

Монструозан је био начин на који су Јевреји убијани.

И на крају, монструозно је данас негирати Холокауст.

Едукација је једини легитиман, прихватљив и ефикасан начин да се спречи понављање злочина.

А када једно друштво, на пример наше, не едукује младе генерације, отвара могућност и простор за појаву нетолеранције, ксенофобије, расизма, мржње и антисемитизма, стварајући тако услове за нове злочине.

Едуковање значи изграђивање моралних вредности које ће код сваког младог човека, без обзира на то којој нацији припадао или коју веру исповедао, обликовати пре свега моралан став и убеђење да се мора супротставити злочину и сваком злу које проистиче из незнања, примитивизма и страха од различитости, из стереотипа. Млади треба да знају да они који су чинили злочине у времену Холокауста, нису то чинили за добро своје нације, своје државе или зарад било чега што има и најмање смисла. Они нису никакви хероји. Они су били створења која нису била у стању да се подигну ни до најелементарнијег степена цивилизације. Њима су управљали животињски инстинкти, њима су владали садистички нагони, њих је инспирисало једино зло и деструкција.

Да ли онда такве особе могу да стварају било шта добро, да воде нацију ка бољитку, да стварају напредно друштво, да граде просперитетну

државу, да буду од било какве користи? Наравно да не могу. Младе генерације најзад морају да сазнају истину и да о томе уче у школама.

А када млади сазнају праву истину да ли ће им злочинци и тада бити узор, да ли ће прихватати идеологију којој су злочинци припадали, да ли ће певати о њима на трговима и стадионима, да ли ће пристати да промовишу идеје које ће их учинити монструмима и срамотом нације којој припадају. Сигуран сам да неће. И зато их друштво мора едуковати. Оних који су чинили монструозне злочине одричу се и њихове нације и њихове државе, одричу их се сви који знају истину, сви нормални људи, чији је систем вредности утемељен на хуманизму, савременим донетима цивилизације и узвишеној духовности.

Да ли би било Холокауста да није било антисемитизма?

Дуго постојећи и већ раширени антисемитизам у Европи, омогућио је олако и брзо прихватање монструозне нацистичке идеологије и спровођење Холокауста. Хитлер је као антисемита одлучио да, једном заувек, реши јеврејско питање. Његови истомишљеници, који су још од 1919. године блиско сарађивали са њим, тврдили су да су *Пройоколи сионских мудраца* били Хитлеров политички буквар.

Из исказа СС капетана Дитера Вислиценија, који је дао 18. новембра 1946, током припрема за суђење због учешћа у уништавању словачких, грчких и мађарских Јевреја, јасно се види да је антисемитизам чинио једну од основних поставки програма нацистичке партије, а Дитер Вислицениј такође сматра да је без тог објашњења немогуће стећи јасан увид у разлоге који су навели Хитлера и Химлера да предузму истребљење европског јеврејства.

(Извор: Норман Кон – Позив на геноцид/Нови Сад, Матица српска, 1996).

Антисемитизам и намера да се истреби европско јеврејство, како у свом исказу наводи Вислицениј, била је у суштини производ двају идеја:

1. „Псеудонаучних биолошких теорија професора Гинтера (професор Ханс К. Гинтер био је службени теоретичар расизма у Трећем рајху) и

2. Мистичног и религиозног становишта према којем светом управљају добре и лоше силе.

Према том становишту Јевреји са својим помоћницима, црквом (језуитским редом), масонима и большевицима представљају принцип зла. Литература овог становишта је добро позната, ранији списи нацистичке партије врве од таквих идеја. Права линија води од *Пройокола сионских мудраца* до Розенберговог мита (Мутхус дес 20 Јахрхундертс – Мит двадесетог века, један је од основних текстова нацизма). Апсолутно је немогуће одредити (објаснити) овај став логичким или рационалним средствима, он је (последница) неке врсте религиозности и подстиче људе да се организују у секту. Под утицајем ове литературе милиони људи су веровали у овакве идеје – то је могуће упоредити са феноменом као што је био лов на вештице у средњем веку.

Насупрот том свету зла *мистици расе* стављају свет добра, светлости, инкарниран у плавокосим, плавооким људима за које се претпоставља да су извор сваке цивилизације или изградње државе. Та два света наводно су стално сукобљена и рат 1939, који је покренуо Хитлер представљао је (према његовом мишљењу) коначни обрачун између те две силе.

Уобичајена представа о Химлеру је да је он један хладан, циничан политичар. Ово становиште је свакако погрешно. Читавим својим ставом Химлер је био мистик, који је овај „поглед на свет” пригрлио с „верским фанатизмом” (Извор: Норман Кон – Позив на геноцид / Нови Сад, Матица српска, 1996).

Хитлерови савременици тврде да је исти поглед на свет имао и Хитлер који је знакове опсесије испољавао већ у првим политичким изјавама.

Антисемитизам, боље речи антијудаизам, је мржња према Јеврејима. Мржња која је постојала и која постоји међу свим народима и у свим временима, узрокована је промишљеном, непоколебљивом и вековном приврженошћу, Јевреја према Тори. Потпуно предан божанским, вечним, разумним и праведним законима које је примио од Бога, и који су регулисали скоро сваки аспект његовог живота, Јеврејин није могао и није желео да их се одрекне зарад променљивих, несавршених и злоупотреби подложних, људских закона.

Јудаизам који прописује одређен начин живота и поштовање духовних, верских, ритуалних, моралних, социјалних и правних прописа, с једне стране пружа непроцењиве увиде и предности духовног и етичког развоја, а са друге неминовно изолује Јеврејина од окружења у којем живи, изазивајући тако неразумевање, отпор, а врло често и завист и мржњу нејеврејског окружења.

Неопходно је указати на погубну улогу доказаног фалсификата под називом *Пројоколи сионских мудраца*. Ова књига се појавила у западној Европи 1920. и до 1942, када је Гебелс почео да је користи, била је предмет проучавања већег броја научника, који су истраживали порекло антисемитизма или указивали на то да су *Пројоколи сионских мудраца* фалсификат. Мит о светској завери Јевреја (што чини суштину *Пројокола*), одиграо је невероватно значајну улогу у новијој европској, а поготово немачкој историји. *Пројоколи* су штампани у стотинама хиљада примерака и били су обавезна школска лектира у Немачкој. Носили су га у својим официрским торбама и својим војничким ранчевима сви припадници оружаних снага Трећег рајха. Ови примерци налажени су приликом заробљавања немачких војника.

Поставља се питање како је ова књига, као доказани фалсификат у који су преточене сумануте, фанатичне идеје и патолошке фикције оних који су је састављали, била довољна да један до тада нормалан и одговоран свет претвори у монструозне злочинце. Група полицијских интриганата, превараната, лажних исцелитеља и фанатика, за које је доказано да су написали и промовисали *Пројоколе*, успела је да своје несувисле фантазије, наметне као велике идеје и открића, масама до тог момента нормалних људи.

Никада нећемо добити одговор на питање како је било могуће да се Холокауст догоди у оквиру европске цивилизације, у Немачкој која је дала толико великих мислилаца, књижевника, филозофа, уметника, научника итд. Никада нећемо добити одговор јер не постоји објашњење које здрав људски ум може да прихвати.

И после свих ужаса Холокауста, Стаљин је приредио нову верзију *Пройокола*, у којима се Јевреји више не оптужују за светску заверу, него за ону која је погодовала политичкој тадашњости стаљинистичког режима. Јевреји су постали агенти империјалистичке завере усмерене ка рушењу Совјетског савеза и убијању совјетских државних вођа. Многи Јевреји су ову нову верзију фалсификата поново платили животом.

Насер је у борби против Израела јавно подржао *Пройоколе* и енормне количине сличног материјала штампао у Каиру уз свесрдну помоћ нацистичких емиграната.

Нажалост, и код нас у свим „бољим” књижарама можете купити *Пройоколе сионских мудраца* и то уз попуст.

Зато су данас, антисемитизам, све појаве нетолеранције, ксенофобије, расизма, као и сви облици мржње, друштвена опасност којој се друштво мора ефикасно супротставити.

Нису само Јевреји страдали у Другом светском рату. Поробљене су многе земље, многи народи су били десетковани, Руси, Пољаци, Срби, Роми, итд. Губици у цивилном становништву износили су 11–12% укупне популације.

Цивили су страдали у име расистичких теорија које нису биле старије од једног века, док је одлучност да се Јевреји униште до последњег човека, извирила из демонолошког сујеверја наслеђеног још из средњег века.

Ипак, зашто је Холокауст нешто друго, зашто се разликује од страдања других?

Зато што су Јевреји били одређени за потпуно уништење, зато што су у Холокаусту изгубили око две трећине укупног броја европског јеврејства. Треба истаћи да Јевреји као народ нису учествовали у рату, нису представљали посебан народ или земљу, него су живели по целој Европи од Ла Манша до Волге, нису били организовани и нису припадали посебној организацији, једино што су имали заједничко био је јудаизам.

Пред нама је изванредан, дуго очекивани и преко потребан Приручник. Он је резултат одговорног и напорног рада. Недавно су представници Јад Вашема имали прилику да се упознају са овим квалитетним Приручником и према њиховом мишљењу потребно га је превести на хебрејски и користити га као наставно средство и у Јад Вашему.

У Београду,
9. јули 2010.

Александар Нећак